ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 20. septembra 2007 *

Vo veci C-304/05,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES podaná 29. júla 2005,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M. van Beek a D. Recchia, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Talianskej republike, v zastúpení: I. M. Braguglia a G. Fiengo, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory K. Lenaerts, sudcovia E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), J. Malenovský a T. von Danwitz,

generálna advokátka: J. Kokott,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 19. apríla 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Vo svojej žalobe Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor určil, že v rámci projektu rozšírenia a úpravy lyžiarskej zóny Santa Caterina Valfurva (lyžiarske zjazdovky nazývané „Bucaneve“ a „Edelweiss“) a realizácie zodpovedajúcej infraštruktúry pre svetový šampionát v zjazdovom lyžovaní v roku 2005 na osobitne chránenom území IT 2040044, Parco Nazionale dello Stelvio (ďalej len „park“), si Talianska republika tým, že:

— umožnila prijať opatrenia, ktoré môžu mať značný dosah na toto územie, bez toho, aby boli predmetom primeraného odhadu ich dosahov na dotknutú loka-

litu vzhľadom na ciele jej ochrany, a v každom prípade bez dodržania ustanovení, ktoré umožňujú realizáciu projektu v prípade negatívneho odhadu dosahov a pri neexistencii alternatívnych riešení, len z dôvodov vyššieho verejného záujmu a až po tom, ako boli prijaté všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie ochrany celkovej koherencie sústavy Natura 2000 a tieto opatrenia boli oznámené Komisii,

— neprijala opatrenia, aby sa predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré bolo toto územie označené za chránené,

— uvedenému územiu nepriznala právny štatút ochrany umožňujúci zabezpečiť najmä prežitie a rozmnožovanie druhov vtákov uvedených v prílohe I smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98, ďalej len „smernica 79/409“)a rozmnožovanie, preperovanie a migráciu pravidelne sa vyskytujúcich sťahovavých druhov, ktoré nie sú uvedené v prílohe I,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 2 až 4 a článku 7 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102, ďalej len „smernica 92/43“)a z článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409.

Právny rámec Spoločenstva

2 Cieľom smernice 92/43 je prispievať k zabezpečeniu biologickej rôznorodosti prostredníctvom ochrany prirodzených biotopov divokej fauny a flóry na európskom území členských štátov, ktoré sú stranami zmluvy.

3 Desiate odôvodnenie tejto smernice stanovuje:

„keďže sa musí urobiť primerané vyhodnotenie každého plánu alebo programu, ktorý môže mať významný vplyv na ciele ochrany v lokalite, ktorá bola označená alebo bude označená v budúcnosti“.

4 Článok 3 ods. 1 uvedenej smernice uvádza:

„Vytvorí sa súvislá európska ekologická sústava osobitných chránených území pod názvom Natura 2000. Táto sústava, pozostávajúca z lokalít, v ktorých sa vyskytujú typy prirodzených biotopov uvedených v prílohe I a prirodzené biotopy druhov uvedené v prílohe II, umožní udržanie typov prirodzených biotopov a biotopov druhov a v prípade potreby obnovenie priaznivého stavu ochrany v ich prirodzenom rozsahu.

Sústava Natura 2000 zahŕňa osobitné chránené územia klasifikované členskými štátmi podľa smernice [79/409].“

5 Článok 4 smernice 92/43 upravuje postup vytvorenia uvedenej sústavy Natura 2000, ako aj označenia osobitne chránených území členskými štátmi.

6 Článok 6 tejto smernice, ktorý upravuje ochranné opatrenia pre tieto územia, stanovuje:

„…

2. Členské štáty podniknú primerané kroky, aby sa na osobitne chránených územiach predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené, pokiaľ by takéto rušenie bolo podstatné vo vzťahu k cieľom tejto smernice.

3. Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so správou lokality alebo nie je potrebný pre ňu, ale môže pravdepodobne významne ovplyvniť túto lokalitu, či už samotne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi, podlieha primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality. Na základe výsledkov zhodnotenia dosahov na lokalitu a podľa ustanovení odseku 4 príslušné vnútroštátne orgány súhlasia s plánom alebo projektom iba po presvedčení sa, že nepriaznivo neovplyvní integritu príslušnej lokality, a v prípade potreby po získaní stanoviska verejnosti.

4. Ak sa aj napriek negatívnemu odhadu dosahov na lokalitu a pri neexistencii alternatívnych riešení plán alebo projekt musí realizovať z dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková koherencia sústavy Natura 2000 bude ochránená. O prijatých kompenzačných opatreniach informuje Komisiu.

Ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje prioritný biotop a/alebo prioritný druh, jediné dôvody, ktoré môžu prichádzať do úvahy, sú tie, ktoré sa týkajú zdravia alebo bezpečnosti ľudí, priaznivých dôsledkov primárneho významu na životné prostredie alebo tiež stanoviska Komisie k ďalším nevyhnutným dôvodom vyššieho verejného záujmu.“

7 Článok 7 smernice stanovuje:

„Záväzky vyplývajúce z článku 6 ods. 2, 3 a 4 tejto smernice nahradia akékoľvek záväzky vyplývajúce z prvej vety článku 4 ods. 4 smernice [79/409], pokiaľ ide o územia klasifikované podľa článku 4 ods. 1 alebo podobne uznané podľa článku 4 ods. 2 uvedenej smernice, a to odo dňa vykonania tejto smernice alebo oznámenia [klasifikácie — *neoficiálny preklad*], alebo uznania členským štátom podľa smernice [79/409], ak je tento druhý dátum neskorší.“

8 Smernica 79/409 má za cieľ ochranu, správu a reguláciu všetkých druhov vtáctva prirodzene sa vyskytujúceho na európskom území členských štátov, pre ktoré platí Zmluva.

9 Článok 4 tejto smernice upravuje v súvislosti s druhmi uvedenými v jej prílohe 1 zvláštne opatrenia týkajúce sa ochrany ich biotopov, aby sa zabezpečilo ich prežitie a rozmnožovanie v areáli ich rozšírenia. Tento článok stanovuje:

„1. Druhy uvedené v prílohe 1 sú predmetom zvláštnych opatrení týkajúcich sa ochrany ich biotopov, aby sa zabezpečilo ich prežitie a rozmnožovanie v areáli ich rozšírenia.

V tejto súvislosti sa venuje pozornosť:

a) druhom, ktorým hrozí vyhynutie;

b) druhom citlivým na špecifické zmeny biotopov;

c) druhom, ktoré sú považované za vzácne vzhľadom na ich malú početnosť alebo obmedzené rozšírenie v danej oblasti;

d) iným druhom, ktoré vyžadujú zvláštnu pozornosť z dôvodov špecifického charakteru ich biotopov.

Ako podklady na vyhodnotenie sa berú do úvahy trendy a kolísanie početnosti populácií.

Členské štáty klasifikujú najmä podľa počtu a veľkosti najvhodnejšie územia ako osobitne chránené územia na zachovanie týchto druhov, berúc do úvahy požiadavky na ich ochranu v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica.

2. Členské štáty urobia podobné opatrenia pre pravidelne sa vyskytujúce sťahovavé druhy, ktoré nie sú uvedené v prílohe 1, berúc do úvahy potrebu ich ochrany v geografických oblastiach mora a pevniny, kde platí táto smernica, čo sa týka oblastí

ich hniezdenia, preperovania a zimovania a miest odpočinku na ich migračných trasách. Na tento účel venujú členské štáty zvláštnu pozornosť ochrane mokradí a hlavne mokradí medzinárodného významu.

…

4. Čo sa týka ochrany oblastí uvedených vyššie v odsekoch 1 a 2, členské štáty podniknú náležité kroky na zabránenie znečistenia alebo poškodzovania biotopov alebo akýchkoľvek rušivých vplyvov pôsobiacich na vtáctvo, pokiaľ by boli vážne vzhľadom na ciele tohto článku. Členské štáty sa takisto budú snažiť zabrániť znečisteniu alebo poškodzovaniu biotopov mimo týchto chránených území."

Park

Štatút parku vo vnútroštátnom práve

10 Park bol vytvorený zákonom č. 740 z 24. apríla 1935 pôvodne len na územiach provincií Trentino a Bolzano s cieľom ochrany a podpory flóry, rozšírenia fauny a zachovania osobitných geologických formácií, ako aj krásy krajiny.

11 Dekrétom prezidenta republiky z 23. apríla 1977 bolo územie parku rozšírené na územia Cancano a Livigno, ako aj na vrchy Sobretta, Gavia a Serottini, nachádzajúce sa na území provincií Sondrio a Brescia na území regiónu Lombardsko.

12 Park je chráneným územím v zmysle rámcového zákona č. 394 zo 6. decembra 1991 o národných chránených územiach. Tento zákon vyjadruje základné zásady vzťahujúce sa na tieto územia, s cieľom koordinovaného zabezpečenia a podpory ochrany a zveľaďovania prírodného dedičstva krajiny.

13 Dekrétom predsedu Rady ministrov z 23. novembra 1993 bol vytvorený Consorzio del Parco Nazionale dello Stelvio (ďalej len „Consorzio"). Príslušnosť a úlohy, ktoré sú Consorzio zverené, definuje štatút.

14 V súlade s článkom 4 tohto štatútu sa Consorzio poveruje pri správe parku zabezpečením ochrany prírody a krajiny.

Štatút parku a právo Spoločenstva

15 V roku 1998 bol park klasifikovaný ako osobitné chránené územie v zmysle článku 4 smernice 79/409. Je uvedený v kapitole „Región Lombardsko" pod číslom IT 2040044.

16 V zmysle informačného formulára, ktorý vypracovala Talianska republika v roku 1998 v súlade s rozhodnutím Komisie 97/266/ES z 18. decembra 1996 o informačnom formulári pre navrhované lokality v rámci Natura 2000 (Ú. v. ES L 107, s. 1; Mim. vyd. 15/003, s. 162), sa v parku nachádza viacero druhov vtákov chránených v zmysle prílohy I smernice 79/409, a to orol skalný (*Aquila chrysaetos*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), snehuľa horská alpská (*Lagopus mutus helveticus*), tetrov hoľniak (*Tetrao*

tetrix), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*) a tesár čierny (*Dryocopus martius*) — ako aj tri druhy sťahovavých vtákov — jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*) a murárik červenokrídly (*Tichodroma muraria*).

17 Ďalší informačný formulár zo 14. mája 2004 poukázal na existenciu ďalších druhov uvedených v prílohe I smernice 74/409, a to bradána žltohlavého (*Gypaetus barbatus*), haje červenej (*Milvus milvus*), kulíka vrchovského (*Charadrius morinellus*), pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*), kuvička vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), výra skalného (*Bubo bubo*), žlny sivej (*Picus canus*) a kuropty horskej alpskej(*Alectoris graeca saxatilis*).

Skutkové okolnosti

18 Dňa 4. októbra 1999 bol regionálnym orgánom predložený projekt úpravy lyžiarskej zóny Santa Caterina Valfurva a zodpovedajúcej infraštruktúry pre svetový šampionát v zjazdovom lyžovaní 2005.

19 Tento projekt predpokladal vytvorenie koridoru v rámci zalesnenej oblasti s cieľom vytvorenia lyžiarskych zjazdoviek. Týkal sa tiež výstavby lanovky, ktorá mala viesť od vstupu do Santa Caterina do oblasti Plaghera a vo svojej druhej časti do oblasti Valle dell'Alpe. Tiež predpokladal spojenie medzi Valle dell'Alpe a Costa Sobretta prostredníctvom štvormiestnej jednokáblovej sedačkovej lanovky. Uvedený projekt zahŕňal aj iné práce, ktoré boli úzko späté s predpokladanými úpravami, a to výstavbu východiskovej stanice, lyžiarskeho štadióna, parkovacieho priestoru pri východiskovej stanici, úpravu zjazdovky „Edelweiss", výstavbu mosta cez vodný tok Frodolfo, chaty vo Valle dell'Alpe, ako aj servisných ciest, programovateľného prístroja na zasnežovanie a depa pre vozidlá.

20 Dekrétom č. 13879 z 30. mája 2000 vydal región Lombardsko na základe štúdie vypracovanej architektom pre spoločnosti Montagne di Valfurva a Santa Caterina Impianti kladné stanovisko týkajúce sa súladu projektu so životným prostredím, za predpokladu rešpektovania niekoľkých podmienok všeobecného charakteru, ako aj konkrétnych podmienok týkajúcich sa uskutočnenia rôznych častí projektu. Uvedený dekrét upresňoval, že v rámci následných schvaľovacích postupov bude potrebné overiť dodržiavanie týchto podmienok, ako aj istých zákazov a kompenzácií stanovených v oblasti životného prostredia.

21 V preambule štúdie, na ktorú sa tento dekrét odvolával bolo uvedené, že stav lyžiarskych zariadení a infraštruktúry dotknutej oblasti je nevyhovujúci a je potrebná ich modernizácia okrem iného aj s cieľom získať dotáciu na plánovaný projekt.

22 Zo štúdie vyplýva, že nebol zohľadnený ani účinok zvýšenia antropogénneho tlaku na druhy, ktorých rozmnožovacie aktivity sú citlivé na ľudskú prítomnosť, a to najmä na snehuľu horskú alpskú a svišťa, ani možné následky pre bezstavovce a obojživelníky, ani účinky na migračné trasy brodivých vtákov.

23 Podľa tejto štúdie boli dosah na životné prostredie a otázky týkajúce sa zmierňovacích, kompenzačných a kontrolných opatrení vo vzťahu k účinkom predpokladaných prác na rozličné environmentálne komponenty preskúmané súhrnným spôsobom a komponenty „flóra, fauna a biotop“ boli analyzované len *ad hoc*. Táto štúdia dospela k záveru, že je potrebný projekt morfologickej a environmentálnej obnovy, ktorý sa bude zaoberať otázkou opätovného zatrávnenia miest po ukončení prác.

24 Uvedená štúdia obsahovala nasledujúce závery:

„…

Neuskutočnenie prác by mohlo mať za následok pomalý ale nevyhnutný hospodársky pokles jednak regiónu Santa Caterina a tiež celej lyžiarskej oblasti. Z toho vyplýva, že je nevyhnutné podporiť realizáciu návrhu na výstavbu vlekových zariadení a na vytvorenie nových zjazdoviek a zodpovedajúcej infraštruktúry, a to z dôvodu jeho sociálno-ekonomickej hodnoty, osobitne z pohľadu turistiky.

…

Navrhované práce možno považovať za práce rešpektujúce životné prostredie za nasledujúcich predpokladov:

— všetky projekty úpravy zariadení a vytvorenia nových zariadení a služieb sú podmienené realizáciou parkovacích priestorov za mestským centrom Santa Caterina, ako logickej podpory výstavby nových zariadení. Berúc do úvahy hospodársky význam projektu parkovacích priestorov a obmedzenia schválených príspevkov na úrovni Spoločenstva, je potrebné zdôrazniť, že je možné, že zariadenia budú financované predovšetkým samotnými navrhovateľmi,

…

— s cieľom čo najväčšieho obmedzenia výrubu stromov, pohybu pôdy a šírky mosta cez Frodolfo sa spojovacia zjazdovka, ktorá mala pôvodne mať minimálnu šírku 40 metrov bude musieť zúžiť na 20 metrov,…

…

— infraštruktúra údolia (tribúny, kabíny pre komentátorov a meračov času) bude musieť byť predmetom osobitného projektu,…

— šírka pásu, ktorý má byť predmetom výrubu s cieľom realizácie vlekových zariadení musí byť prísne obmedzená na rozsah stanovený bezpečnostnými normami takýchto zariadení,…

— rozmery spojovacej zjazdovky medzi existujúcimi zjazdovkami a novou východiskovou/cieľovou stanicou Plaghera sa musia upraviť s cieľom zníženia pohybov pôdy,

…

— aby sa obmedzili pohyby pôdy a z nich vyplývajúce narušenie lokalít, nie je možné postaviť spojovaciu cestu medzi výstupnou stanicou a chatou vo Valle dell'Alpe ani depo pre lanovky,…

— nová cesta pre vozidlá určená pre miesto výstavby sedačkovej lanovky Valle dell'Alpe - Costa Sobretta nemôže byť postavená vzhľadom na nadmerné narušenie lokalít, ktoré by priniesla,…

— berúc do úvahy vysokú prírodnú kvalitu lokalít (rastlinný porast prírodných lúk, trvalé rastliny, skalné a morénové rastliny, typický kolorit krajiny s masívnymi vertikálnymi líniami skál a prerušovanými líniami vrcholcov hôr) a rôzne riziká hroziace prírodnému rámcu, ktorý bol opísaný vyššie, konečný projekt… musí rešpektovať všetky ukazovatele v rámci jednotlivých oblastí (flóra, fauna, ekosystémy, geológia, hydrogeológia, stabilita svahov…), tak aby mohlo byť uskutočnené posúdenie predpokladaných zásahov v porovnaní so zvýšenou úrovňou ochrany vysokohorskej prírody týchto miest.

Ak sa práce môžu uskutočniť, konečný projekt ďalej musí zahŕňať tieto ustanovenia:

— strata lesného fondu spôsobená výrubom sa musí nahradiť novým vysadením stromov predstavujúcim dvojnásobok vyrúbaných stromov,…

— všetky [miesta, na ktorých] bola [premiestnená] pôda sa musia upraviť a zatrávniť,…

— všetky servisné cesty musia prechádzať (vodovody, kanalizácia, elektrina, zasnežovacie zariadenia) pod zemou. Umiestnenie nadzemných elektrických vedení v blízkosti vlekových zariadení sa musí zakázať,

— je potrebné a nutné zabezpečiť projekt morfologickej a environmentálnej obnovy, ktorý sa bude definitívnym spôsobom zapodievať otázkou zatrávnenia miest po ukončení prác. …

Pred uskutočnením konečného projektu sa musia splniť tieto podmienky:

— pokiaľ ide o hydrogeológiu, musia sa adresovať problémy týkajúce sa dôsledkov realizácie zjazdoviek a dosahu stavenísk na hydrogeologický systém územia Valle dell'Alpe a na svah južne od Costa Sobretta,

— musia sa realizovať špecifické analýzy týkajúce sa hydrogeologického systému a geomechaniky spolu so štúdiami cirkulácie podzemných vôd,…

— musí sa uskutočniť primerané overenie zmien geomorfologického stavu formácií na dotknutých skalných stenách,…

pokiaľ ide o environmentálny komponent, ktorým je fauna, je nevyhnutné opäť zhodnotiť účinok prác v ich celkovom kontexte…"

25 Následne v septembri 2000 poveril región Lombardsko Istituto di Ricerca per l'Ecologia e l'Economia Applicate alle Aree Alpine (Výskumný inštitút pre ekológiu a ekonómiu vo vzťahu k vysokohorským regiónom, ďalej len „IREALP") vypracovaním správy o odhade dosahov dotknutého projektu na životné prostredie.

26 Táto správa bola vytvorená ako analýza uskutočniteľnosti, ktorá mala pokryť aspekty environmentálneho zhodnotenia, opravných zásahov, environmentálnych inžinierskych prác a environmentálnej obnovy, ktoré sa považujú za nevyhnutné pri uskutočnení predbežného a neskôr konečného projektu.

27 Sporný projekt bol následne zmenený tak, aby zahŕňal rozšírenie zjazdovky „Edelweiss", ktorej šírka bola z 20 metrov zmenená na takmer 50 metrov.

28 V septembri 2002 IREALP zverejnil svoju správu o odhade dosahov navrhovaných opatrení. Táto správa súhrnným spôsobom opísala časť lokality, ktorej sa dotknutý projekt týkal ako „smrekový les, v ktorom sa nachádza len málo zriedkavých druhov, ale ktorý je charakteristický širokou rôznorodosťou typickou pre subalpínske lesy, pričom táto rôznorodosť je veľmi citlivá a pomaly sa obnovuje".

29 Táto správa konštatovala „prítomnosť zvierat hniezdiacich v lese, predstavujúcich osobitný záujem, a to: jastraba, ďatľa čierneho, ďatľa veľkého a žlny zelenej" Táto správa medzi základnými dosahmi tohto projektu počas prác uviedla „zmenšenie lesného biotopu umožňujúceho hniezdenie druhov, na ktorých ochrane je záujem".

30 Zo záverov správy IREALP vyplýva, že usmernenia, ktoré štúdia mohla vziať do úvahy zatiaľ neboli plne definované, ale boli premetom postupného vývoja, najmä na základe vedomostí a upresnení, ktoré sa objavili počas postupu realizácie dotknutého projektu. Tiež bolo poukázané na to, že správa bola príležitosťou na predstavenie iných návrhov zlepšenia environmentálneho dosahu pri správe celej lyžiarskej oblasti.

31 Správa tiež upresnila:

„Aj keď proces možno považovať za pozitívny, obsahuje aj menej pozitívne aspekty, pretože odráža potrebu ďalších určení istých rovnako dôležitých technických aspektov, ktoré pravdepodobne budú vyžadovať technické upresnenia v priebehu nasledujúcich fáz. Táto štúdia zjavne vyjadruje toto obmedzenie a musí byť preto považovaná za usmerňujúci dokument pre rozhodnutia, teda dokument, ktorý zdôrazňuje riziká a poskytuje návrhy na riešenie problémov a nie za presné zmeranie dosahov plánovaných prác na životné prostredie. Presnejšie posúdenie týchto dosahov… možno v budúcnosti poskytnúť v štúdiách týkajúcich sa dosahu na životné prostredie, sprevádzaných vývojom súčasných usmernení…“

32 Záver správy predstavovala séria posúdení týkajúcich sa uskutočniteľnosti usmernení študovaného projektu z hľadiska životného prostredia. V tomto závere sa uvádza:

„Uskutočnenie plánovacích činností musí predpokladať výrazné zníženie zásahov do životného prostredia v porovnaní s počiatočnými predpokladmi, čo je cieľ [na ktorého uskutočnenie] možno tiež využiť návrhy obsiahnuté v tejto správe. Pokiaľ

ide o práce vo Valle dell'Alpe je potrebné tento cieľ vytrvalo sledovať, pričom v súvislosti s týmito prácami bude potrebné uskutočniť ďalšiu špecifickú štúdiu dosahu na životné prostredie, keď budú upresnené všetky plánované práce."

33 Consorzio 3. októbra 2002 schválilo všeobecné usmernenia a opatrenia odporúčané správou IREALP, ako aj v nej uvedené návrhy.

34 Dňa 14. februára 2003 Consorzio vydalo povolenie týkajúce sa rozšírenia a úpravy zjazdoviek „Bucaneve" a „Edelweiss", ako aj zodpovedajúcej infraštruktúry v lokalite Santa Caterina Valfurva (ďalej len „povolenie zo 14. februára 2003"). Consorzio usúdilo, že plánované práce sú v súlade s obsahom správy. Upresnilo však, že toto povolenie bolo vydané len v rozsahu, v akom bude táto zhoda pretrvávať. Okrem toho bolo povolenie predmetom dodržiavania súboru podmienok a požiadaviek.

35 Od februára 2003 bolo vyrúbaných takmer 2 500 stromov na ploche širokej 50 metrov a dlhej 500 metrov, v nadmorskej výške medzi 1 700 a 1 900 metrov. Okrem toho mala úprava zjazdoviek a lyžiarskej infraštruktúry v Santa Caterina Valfurva v rámci osobitne chráneného územia IT 2040044 za následok úplné rozštiepenie biotopu vtáctva prítomného na tomto území.

36 Dňa 19. júna 2003 bol na základe usmernení uvedených v správe IREALP uverejnený nový projekt sprevádzaný doplnkovou štúdiou obce Valfurva týkajúcou sa dosahu na životné prostredie. V júli 2003 sa začal postup posúdenia dosahu na životné prostredie. Bol ukončený stanoviskom o časti projektu nachádzajúcej sa medzi Plaghera, Costa Sobretta a Valle dell'Alpe.

37 Dňa 20. augusta 2003 vydalo Consorzio negatívne stanovisko o súlade projektu so životným prostredím, z dôvodu nedodržania usmernení v správe IREALP.

38 Dňa 16. októbra 2003 bola medzi regiónom Lombardsko, Consorzio, organizačným výborom svetového šampionátu v zjazdovom lyžovaní a subjektom zodpovedným za rámcový program týkajúci sa projektu, podpísaná dohoda s cieľom vyriešenia kontroverzných bodov projektu. Dohoda obsahovala:

— stanovenie spôsobov zhromažďovania stanovísk s cieľom ukončenia regionálnych postupov posúdenia,

— prijatie celkového prehľadu zásahov predložených na preskúmanie pri zabezpečení koordinácie dotknutých postupov v rámci možností,

— záruku dodržania podmienok stanovených radou Consorzio,

— potvrdenie umiestnenia prechodnej stanice Plaghera a chaty vo Valle dell'Alpe,

— opätovné preskúmanie a prispôsobenie projektov týkajúcich sa zásahov v lokalite Santa Caterina-Plaghera podľa kontrolných požiadaviek stanovených Consorzio.

39 Dekrétom č. 20789 z 28. novembra 2003 región Lombardsko konštatoval, že projekt úpravy vlekových zariadení a súvisiacich služieb na území obce Valfurva je v súlade so životným prostredím osobitne chráneného územia IT 2040044.

40 Tento dekrét, ktorý preberá závery odhadu dosahov uskutočneného Direzione Generale Agricoltura (generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo) regiónu Lombardsko, zveril obci Valfurva kontrolu dodržiavania podmienok stanovených jednak vo fáze schvaľovania projektov a jednak vo fáze ich realizácie v obci Valfurva. Dekrét okrem toho stanovil, že konečné projekty musia byť doplnené súborom požiadaviek, medzi ktoré patrí aj štúdia dosahov prác.

Konanie pred podaním žaloby

41 V súlade s článkom 226 ES Komisia vyzvala listom z 19. decembra 2003 Taliansku republiku, aby jej predložila svoje pripomienky k situácii na osobitne chránenom území IT 2040044.

42 Keďže Komisii nebola na tento list doručená žiadna odpoveď, doručila 9. júla 2004 Talianskej republike odôvodnené stanovisko.

43 Talianska republika na výhrady formulované v tomto odôvodnenom stanovisku odpovedala zaslaním niekoľkých ministerských oznámení.

44 Keďže Komisia nepovažovala takúto odpoveď za uspokojivú, podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

O žalobe

45 Komisia sformulovala proti Talianskej republike štyri žalobné dôvody, z ktorých prvé tri sa týkajú smernice 92/43 a štvrtý smernice 79/409.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení spojených ustanovení článku 6 ods. 3 a článku 7 smernice 92/43

— Argumentácia účastníkov konania

46 Komisia sa domnieva, že povolenie zo 14. februára 2003 nebolo založené na primeranom odhade environmentálneho dosahu rozhodnutia o rozšírení zjazdoviek „Bucaneve“ a „Edelweiss“ a o vybudovaní početnej zodpovedajúcej infraštruktúry.

47 Komisia zdôrazňuje, že správa IREALP neobsahuje vhodné posúdenie účinkov plánovaných prác na osobitné chránené územie IT 2040044.

48 Tvrdí, že na tomto území sa nachádzajú viaceré druhy chráneného vtáctva, tak ako to vyplýva z údajov v *Atlas of European Breeding Birds*, ktorý zhromažďuje štúdie viac ako 10 000 ornitológov celej Európy a je považovaný za mimoriadne dôveryhodný dokument o vtákoch hniezdiacich v Európe.

49 Komisia poukazuje na to, že aj keď správa IREALP obsahuje užitočné odporúčania, tie neboli riadne zohľadnené v rámci povolenia zo 14. februára 2003.

50 Komisia z toho vyvodila, že dotknuté povolenie bolo udelené bez toho, aby sa príslušné vnútroštátne orgány presvedčili, že plánované práce nebudú mať škodlivé následky na integritu dotknutého územia.

51 Talianska republika uvádza, že je potrebné rozlišovať dva typy prác, a to na jednej strane tie, v súvislosti s ktorými bol uskutočnený postup odhadu dosahov na životné prostredie a boli identifikované opatrenia, ktoré je potrebné prijať na obmedzenie týchto dosahov, na druhej strane tie, v súvislosti s ktorými boli na základe správy IREALP stanovené úpravy.

52 Talianska republika poukazuje na to, že v prípade prvej kategórie prác, ktorá zahŕňa diela uskutočnené medzi Plaghera a Valle dell'Alpe, je potrebné určiť, či príslušné orgány pristúpili k posúdeniu záujmov životného prostredia v rámci osobitne chráneného územia IT 2040044. V prípade ostatných prác, teda prác realizovaných v Santa Caterina a Plaghera, je potrebné preskúmať, či sa takýto postup uskutočnil a či odloženie určenia opatrení na zníženie dosahov na životné prostredie na neskoršiu fázu upresnenia projektu je v súlade s ustanoveniami smernice 92/43.

53 Talianska republika tvrdí, že regionálny dekrét č. 13879 z 30. mája 2000 bol prijatý po analýze kritérií uvedených v tejto smernici, hoci výslovne neuvádza odhad dosahov na životné prostredie.

54 Podľa Talianskej republiky z toho vyplýva, že posúdenie, ktoré je základom tohto dekrétu, je rozhodujúce pre každé neskoršie rozhodnutie o povolení.

— Posúdenie Súdnym dvorom

55 Na úvod je potrebné konštatovať, že účastníci konania sa zhodujú na tom, že práce úpravy zjazdoviek a výstavby zodpovedajúcej infraštruktúry mali charakter, ktorý spôsobuje vznik povinnosti vykonať predbežný odhad dosahov na životné prostredie, podľa článku 6 ods. 3 smernice 92/43.

56 Toto ustanovenie zavádza postup odhadu, v ktorom sa prostredníctvom predbežnej kontroly zabezpečuje, aby plány a projekty, ktoré priamo nesúvisia so správou lokality alebo pre ňu nie sú potrebné, ale môžu ju významne ovplyvniť, boli odsúhlasené, len ak nepriaznivo neovplyvnia integritu tejto lokality (pozri rozsudky zo 7. septembra 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, Zb. s. I-7405, bod 34, ďalej len „rozsudok Waddenzee“, ako aj z 26. októbra 2006, Komisia/Portugalsko, C-239/04, Zb. s. I-10183, bod 19, ďalej len „rozsudok Castro Verde“).

57 Pokiaľ ide o výraz „primeraný odhad“ podľa článku 6 ods. 3 smernice 92/43, je potrebné uviesť, že nedefinuje žiadnu konkrétnu metódu jeho uskutočnenia.

58 Súdny dvor však rozhodol, že takýto odhad sa musí uskutočniť tak, že príslušné vnútroštátne orgány môžu nadobudnúť istotu, že plán alebo projekt nebude mať škodlivé následky na integritu dotknutej lokality, pričom v prípade, že zostávajú pochybnosti o neexistencii takýchto následkov, sú uvedené orgány povinné požadované povolenie odmietnuť (pozri v tomto zmysle rozsudky Waddenzee, už citovaný, body 56 a 57, a Castro Verde, už citovaný, bod 20).

59 Pokiaľ ide o skutočnosti, na základe ktorých môžu príslušné orgány získať potrebnú istotu, Súdny dvor upresnil, že musí byť vylúčené, aby z vedeckého hľadiska pretrvávala dôvodná pochybnosť, pričom sa tieto orgánu musia opierať o najlepšie vedecké znalosti v tejto oblasti (pozri rozsudky Waddenzee, už citovaný, body 59 a 61, a Castro Verde, už citovaný, bod 24).

60 V prejednávanej veci je preto potrebné overiť či boli podľa kritérií uvedených vyššie preskúmané následky sporých prác na integritu dotknutej lokality, a to predtým, ako bolo udelené povolenie zo 14. februára 2003.

61 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že vec bola pred vydaním uvedeného povolenia viackrát predbežne posúdená. Odhadmi, ktoré možno považovať za primerané v zmysle článku 6 ods. 3 smernice 92/43 sú na jednej strane štúdia dosahov na životné prostredie vypracovaná v roku 2000 a na druhej strane správa predložená v roku 2002 (pozri body 21 až 24, ako aj body 25 až 32 tohto rozsudku).

62 Po prvé, pokiaľ ide o vyššie uvedenú štúdiu, ktorá bola vypracovaná architektom na objednávku dvoch podnikov zameraných na verejné práce, je potrebné poukázať na to, že napriek tomu, že sa zaoberá otázkou následkov plánovaných prác na faunu a flóru územia, sama zdôrazňuje súhrnný a selektívny charakter preskúmania dosahu rozšírenia zjazdoviek a výstavby zodpovedajúcej infraštruktúry na životné prostredie.

63 Je tiež potrebné zdôrazniť, že aj sama uvedená štúdia uvádza významný počet skutočností, ktoré neboli zohľadnené. Odporúča preto najmä dodatočné morfologické a environmentálne analýzy, ako aj nové preskúmanie účinkov prác v ich celkovom kontexte na voľne žijúce zvieratá všeobecne a na situáciu istých chránených druhov, a to najmä na zalesnenom území, ktoré má byť predmetom výrubu.

64 Okrem toho táto štúdia uvádza, že realizácia plánovaných prác, ktorá je z ekonomického pohľadu nepochybne žiaduca, musí rešpektovať vysoký počet podmienok a požiadaviek na ochranu.

65 Je nutné dospieť k záveru, že uvedená štúdia nepredstavuje primeraný odhad, o ktorý by sa vnútroštátne orgány mohli oprieť s cieľom povoliť sporné práce v zmysle článku 6 ods. 3 smernice 92/43.

66 Po druhé, pokiaľ ide o správu IREALP predloženú v roku 2002, je potrebné uviesť, že plánované práce tiež opisuje z pohľadu preskúmania ich dosahu na vodný a geomorfologický režim, ako aj rastlinstvo územia. Pokiaľ ide o vtáctvo, v ktorého záujme bola lokalita klasifikovaná ako osobitne chránené územie, táto správa neobsahuje vyčerpávajúci zoznam voľne žijúcich vtákov, ktoré sú na ňom prítomné.

67 Hoci je pravdou, že správa IREALP uvádza, že hlavné rušivé vplyvy, ktoré ohrozujú faunu, vyplývajú zo zničenia hniezd vo fáze výrubu stromov a z rozštiepenia biotopu, obsahuje tiež viacero zistení predbežnej povahy a chýbajú v ňom definitívne závery. Táto správa poukazuje na význam odhadov, ktoré sa realizujú postupne, najmä na základe vedomostí a upresnení, ktoré sa môžu objaviť v priebehu realizácie projektu. Okrem toho bola vytvorená ako príležitosť na uvedenie iných návrhov zlepšenia environmentálneho dosahu plánovaných operácií.

68 Z týchto skutočností vyplýva, že ani správu IREALP nemožno považovať za primeraný odhad dosahov sporných prác na osobitne chránené územie IT 2040044.

69 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že štúdia z roku 2000, ako aj správa z roku 2002 majú medzery a neobsahujú úplné, presné a definitívne zistenia a závery, ktoré by mohli odstrániť akúkoľvek dôvodnú vedeckú pochybnosť, pokiaľ ide o následky prác plánovaných na dotknutom osobitne chránenom území.

70 Takéto zistenia a závery však boli nevyhnutné, aby príslušné orgány mohli získať potrebnú úroveň istoty na prijatie rozhodnutia o povolení týchto prác.

71 Za týchto okolností nebolo povolenie zo 14. februára 2003 v súlade s článkom 6 ods. 3 smernice 92/43.

72 Pokiaľ ide o ostatné štúdie, postačuje uviesť, že ich nemožno považovať za relevantné, keďže boli vypracované buď v priebehu prác, alebo po ich realizácii, teda po udelení povolenia zo 14. februára 2003.

73 Nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z článku 6 ods. 3 smernice 92/43 sa preto musí považovať za preukázané.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení spojených ustanovení článku 6 ods. 4 a článku 7 smernice 92/43

— Argumentácia účastníkov konania

74 Komisia sa domnieva, že bolo zjavné, že plánované práce vážne ohrozujú integritu dotknutého územia. O žiadnej inej alternatíve sa však neuvažovalo. Regionálny dekrét č. 13879 z 30. mája 2000 poukazoval na možnosť nepristúpiť k úprave zjazdovky Bucaneve a Edelweiss ale, pokiaľ je to možné, udržať súčasnú trasu a odkloniť sa od nej ďalej.

75 Komisia z toho vyvodila, že projekt bol schválený napriek tomu, že existovali iné riešenia, ktoré by menej zaťažovali životné prostredie tohto územia, pričom vnútroštátne orgány ich nezohľadnili.

76 Komisia tiež tvrdí, že realizácia prác nebola opodstatnená dôvodmi vyššieho verejného záujmu. Okrem toho nebolo prijaté žiadne kompenzačné opatrenie.

77 Talianska republika uvádza, že sporné práce boli predmetom dvojakého schvaľovacieho postupu. Súlad počiatočnej časti trás a zariadení medzi Santa Caterina a Plaghera bol vyhlásený v zmysle regionálneho dekrétu č. 13879 z 30. mája 2000 doplneného kladným stanoviskom Regionálnej rady Lombardska. V súvislosti s časťou projektu medzi Plaghera a Valle dell'Alpe sa na základe usmernení v správe

IREALP začala revízia projektu s cieľom uskutočnenia postupu odhadu dosahov na životné prostredie.

78 Talianska republika upozorňuje, že región Lombardsko uložil ako podmienku vyplývajúcu z regionálneho dekrétu č. 20789 z 28. novembra 2003, ktorý obsahuje odhad dosahov na životné prostredie v súvislosti s územím medzi Plaghera a Valle dell'Alpe, predloženie štúdie dosahu všetkých prác týkajúcich sa tiež územia medzi Santa Caterina a Plaghera.

79 Talianska republika dodáva, že príslušné orgány získali istotu, že na odhad dosahov na životné prostredie je nevyhnutné predložiť všetky práce, a to vrátane prác schválených regionálnym dekrétom.

— Posúdenie Súdnym dvorom

80 Berúc do úvahy dôvodnosť žalobného dôvodu založeného na porušení článku 6 ods. 3 smernice 92/43, je potrebné určiť, či povolenie zo 14. februára bolo v súlade s požiadavkami uvedenými v článku 6 ods. 4 smernice.

81 V tomto ustanovení sa uvádza, že ak sa aj napriek negatívnemu odhadu dosahov vykonanému podľa článku 6 ods. 3 prvej vety smernice a pri neexistencii alternatívnych riešení plán alebo projekt musí realizovať z dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková koherencia sústavy Natura 2000 bude chránená.

82 Ako Súdny dvor zdôraznil v bodoch 35 a 36 už citovaného rozsudku Komisia/Portugalsko, článok 6 ods. 4 tejto smernice sa ako ustanovenie upravujúce výnimku z kritéria schválenia stanoveného v druhej vete odseku 3 tohto článku musí vykladať doslovne.

83 Okrem toho je potrebné uviesť, že článok 6 ods. 4 smernice 92/43 možno uplatniť až po tom, ako bol dosah plánu alebo projektu analyzovaný podľa článku 6 ods. 3 tejto smernice. Znalosť týchto dosahov vo svetle cieľov ochrany dotknutej lokality totiž predstavuje nevyhnutný predpoklad uplatnenia uvedeného článku 6 ods. 4, pretože inak nemožno posúdiť žiadnu podmienku uplatnenia tejto výnimky. Preskúmanie prípadných dôvodov vyššieho verejného záujmu a existencie menej škodlivých alternatívnych riešení totiž vyžaduje zváženie týchto okolností v porovnaní so zásahmi, ktoré územiu spôsobí skúmaný plán alebo projekt. Okrem toho sa zásahy do takejto lokality musia presne určiť, aby bolo možné určiť povahu prípadných kompenzačných opatrení.

84 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že vnútroštátne orgány nemali tieto údaje k dispozícii v čase udelenia povolenia zo 14. februára 2003. Toto povolenie sa preto nemôže zakladať na článku 6 ods. 4 smernice 92/43.

85 Povolenie zo 14. februára 2003 preto nie je v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice.

86 Žaloba Komisie je preto aj v tejto súvislosti dôvodná.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení spojených ustanovení článku 6 ods. 2 a článku 7 smernice 92/43

— Argumentácia účastníkov konania

87 Komisia tvrdí, že vnútroštátne orgány neboli oprávnené udeliť povolenie rozšírenia a úpravy lyžiarskej zóny, keďže tieto práce mohli závažne poškodiť integritu parku.

88 Komisia zdôrazňuje, že dotknuté územie po uskutočnení prác, ktoré odsúhlasilo Consorzio výrazne upadlo. Pripomína, že úprava lyžiarskych zjazdoviek „Bucaneve" a „Edelweiss" priniesla výrub 2 5000 stromov, ktoré predstavovali významný biotop pre viaceré druhy chránených vtákov.

89 Talianska republika tvrdí, že skutočnosť, že uskutočnenie sporných prác prinieslo isté kritické skutočnosti a tie ešte neboli napravené, neznamená, že plánované zásahy neboli riadne posúdené. Ak sú totiž verejné práce, ktoré majú negatívny dosah na životné prostredie potrebné, z ustanovení smernice 92/43 nevyplýva zákaz ich uskutočniť, ale povinnosť prijať primerané kompenzačné opatrenia.

90 Talianska republika sa domnieva, že takéto opatrenia musia byť uskutočnené podľa možností pred, počas alebo po realizácii dotknutých prác.

— Posúdenie Súdnym dvorom

91 Aby bolo možné posúdiť dôvodnosť predloženého žalobného dôvodu, je potrebné preskúmať otázku, či činnosti týkajúce sa osobitne chráneného územia môžu zároveň porušiť článok 6 ods. 3 a 4 smernice 92/43, ako to bolo konštatované v bodoch 73 a 85 tohto rozsudku a tiež odsek 2 rovnakého článku.

92 V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že článok 6 ods. 2 stanovuje povinnosť prijať primerané opatrenia, aby sa predišlo poškodeniam, ako aj rušeniam, pokiaľ by boli podstatné vo vzťahu k cieľom smernice 92/43.

93 Táto povinnosť zodpovedá cieľu vyjadrenému v siedmom odôvodnení tejto smernice, podľa ktorého všetky osobitne chránené územia musia byť začlenené do súvislej európskej ekologickej sústavy.

94 Ak bolo povolenie plánu alebo projektu — ako to v prejednávanej veci vyplýva z preskúmania prvého žalobného dôvodu — udelené spôsobom, ktorý nie je v súlade s článkom 6 ods. 3 smernice 92/43, porušenie odseku 2 tohto článku v súvislosti s osobitne chráneným územím možno konštatovať v prípade, že je preukázané poškodenie biotopu alebo rušenie druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené.

95 Pokiaľ ide o prejednávanú vec, je potrebné pripomenúť, že v zalesnenej oblasti v rámci dotknutého územia, ktoré predstavuje biotop druhov chránených vtákov, najmä jastraba, snehule horskej alpskej, ďatľa čierneho a tetrova hoľniaka, bolo vyrúbaných takmer 2 500 stromov. Z toho vyplýva, že sporné práce zničili miesta na rozmnožovanie týchto druhov.

96 Je nutné dospieť k záveru, že uvedené práce a následky pre osobitne chránené územie IT 2040044, ktoré z nich vyplývali, boli nezlučiteľné s právnym statusom ochrany, ktorý mal tomuto územiu prináležať v zmysle článku 6 ods. 2 smernice 92/43.

97 Žalobe Komisie je preto potrebné vyhovieť aj v tejto súvislosti.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409

— Argumentácia účastníkov konania

98 Komisia sa domnieva, že analýza opatrení prijatých vnútroštátnymi orgánmi poukazuje na to, že osobitne chránené územie IT 2040044 nepožívalo právny status ochrany, ktorý je spôsobilý zabezpečiť najmä prežitie a rozmnožovanie druhov vtáctva uvedených v prílohe I smernice 79/409, ako aj rozmnožovanie, preperovanie a zimovanie pravidelne sa vyskytujúcich druhov sťahovavého vtáctva neuvedených v tejto prílohe.

99 Komisia sa domnieva, že práce, ktoré boli uskutočnené potom, ako bolo udelené povolenie zo 14. februára 2003, sú také, že mohli vážne poškodiť druhy vtáctva prítomné na tomto osobitne chránenom území, a to najmä v období rozmnožovania.

100 Komisia upresňuje, že aj keď uvedené územie bolo predmetom niekoľkých pravidiel, rozhodnutie zo 14. februára 2003 poukazuje na to, že vnútroštátne orgány neprijali potrebné opatrenia na zavedenie právneho režimu, ktorý by bol schopný zabezpečiť jednak ochranu tohto územia a tiež účinnú ochranu druhov vtáctva, ktoré sú na ňom prítomné.

101 Talianska republika tvrdí, že sporné územie je predmetom širokej právnej úpravy.

102 Uvádza, že z právnej úpravy, na základe ktorej vznikol park vyplýva, že dotknuté územie má status ochrany, ktorý môže zabezpečiť ciele stanovené v právnej úprave Spoločenstva. Vytvorenie parku malo za cieľ ochranu fauny prostredníctvom zavedenia režimu správy založenom na ochrane živočíšnych a rastlinných druhov.

— Posúdenie Súdnym dvorom

103 Na úvod je potrebné pripomenúť, že územie, ktoré je predmetom tejto žaloby, bolo ako osobitne chránené územie klasifikované podľa ustanovení článku 4 smernice 79/409.

104 Je tiež potrebné uviesť, že hoci je pravdou, že z článku 7 smernice 92/43 vyplýva, že povinnosti stanovené v článku 6 ods. 2 až 4 tejto smernice nahrádzajú povinnosti vyplývajúce z článku 4 ods. 4 smernice 79/409, povinnosti upravené v ods. 1 a 2 uvedeného článku 4 sa plne uplatňujú. Tieto povinnosti majú autonómny charakter a sledujú iné ciele, ako sú ciele článku 6 ods. 2 až 4 smernice 92/43.

105 Aby bolo možné určiť, či je predložený žalobný dôvod dôvodný, je potrebné zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry je úlohou Komisie, aby preukázala existenciu údajného nesplnenia povinnosti. Komisia musí predložiť Súdnemu dvoru podklady potrebné na to, aby preveril existenciu tohto nesplnenia povinnosti, pričom sa nemôže oprieť o žiadnu domnienku (pozri najmä rozsudky zo 6. novembra 2003, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-434/01, Zb. s. I-13239, bod 21, z 29. apríla 2004, Komisia/Portugalsko, C-117/02, Zb. s. I-5517, bod 80, a z 26. apríla 2007, Komisia/Taliansko, C-135/05, Zb. s. I-3475, bod 20).

106 V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že ako uviedla samotná Komisia, správa dotknutého osobitne chráneného územia je predmetom viacerých nástrojov talianskeho právneho poriadku.

107 Za týchto okolností je úlohou Komisie, aby predložila dôkaz, že právny rámec vymedzený týmito nástrojmi nedokáže uvedenému územiu poskytnúť primeraný štatút ochrany.

108 Komisia však nepreukázala, v čom je tento právny rámec v súvislosti s ustanoveniami článku 4 ods. 1 a 2 smernice 79/409 nedostatočný. Obmedzila sa len na tvrdenie o prijatí rozhodnutia o povolení správnym orgánom, ktoré bolo v rozpore s článkom 6 ods. 2 až 4 smernice 92/43, čo však nestačí na preukázanie nesúladu uvedeného právneho rámca s článkom 4 smernice 79/409.

109 Štvrtý žalobný dôvod Komisie preto musí byť zamietnutý.

O trovách

110 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Taliansku republiku na náhradu trov konania a Talianska republika nemala úspech v podstatnej časti svojich dôvodov, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Talianska republika si tým, že:

— umožnila prijať opatrenia, ktoré môžu mať značný dosah na osobitne chránené územie IT 2040044, Parco Nazionale dello Stelvio, bez toho, aby boli predmetom primeraného odhadu ich dosahov s ohľadom na ciele ochrany tohto územia,

— umožnila prijatie týchto opatrení bez dodržania ustanovení, ktoré umožňujú realizáciu projektu v prípade negatívneho odhadu dosahov a pri neexistencii alternatívnych riešení, len z dôvodov vyššieho verejného záujmu a až po tom, ako boli prijaté všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie ochrany celkovej koherencie sústavy Natura 2000 a tieto opatrenia boli oznámené Komisii Európskych spoločenstiev,

— neprijala opatrenia, aby sa predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré bolo územie IT 2040044, Parco Nazionale dello Stelvio, označené za chránené,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 2 až 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v spojení s článkom 7 tejto smernice, ako aj s článkom 4 ods. 1 a 2 smernice Rady 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva.

2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.

3. Talianska republika je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy